

Pokazujemy codzienne życie szkoły
Rozmowa z Markiem Kolarskim, dyrektorem
Zespołu Szkół Energetycznych

O Zintegrowanych
Inwestycjach Terytorialnych
Jak zmienia się Kraków?

KRAKÓW.PL

Nr 04 (215), 28 lutego 2018

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Nadchodzą zawodowcy!

O Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych

Gmina Miejska Kraków od kilku lat przygotowuje i realizuje projekty dofinansowane ze środków bieżącego okresu budżetowego Unii Europejskiej (lata 2014–2020), tym razem, nieco odmiennie niż przed rokiem 2014, także z wykorzystaniem nowego instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT).

foto: Bogusław Świerczowski

Dzięki dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego krakowskie MPK SA mogło zakupić m.in. 107 niskoemisyjnych autobusów

Janusz Moskwa*

Na wstępie warto przypomnieć, że Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to narzędzie zaproponowane przez Komisję Europejską, na którego wprowadzenie zdecydował się rząd polski przed rozpoczęciem obecnego okresu budżetowego UE. Według założeń głównym celem ZIT ma być ułatwienie efektywnego wykorzystania środków europejskich przeznaczonych na rozwój obszarów miejskich. Bardzo istotną cechą ZIT jest również przeniesienie prawa do decydowania o katalogu inwestycji planowanych do dofinansowania ze środków UE w ramach ZIT na samorządy, które dysponują pełną wiedzą na temat potrzeb mieszkańców.

Wspólna strategia działania

Aby korzystać z instrumentu finansowania, jakim są ZIT, konieczne było nawiązanie zinstytucjonalizowanej współpracy Krakowa z gminami ościennymi oraz stworzenie Strategii rozwoju całego ich obszaru, w której opisano inwestycje mające źródło finansowania ze środków ZIT. Pieniądze przyznawane w ramach ZIT wspierają realizację projektów ważnych z punktu widzenia ośrodków miej-

skich, ale mają również znaczenie dla całego obszaru funkcjonalnego. Dzięki takiemu rozwiązaniu samorządy mogą proponować do wykonywania te zadania, które najlepiej odpowiadają lokalnym potrzebom. Opracowana Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych wyznacza cele, których osiągnięcie ma przyczynić się do rozwoju takich dziedzin jak edukacja, ochrona zdrowia i transport, a także umożliwić wdrażanie rozwiązań zmierzających do poprawy jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji w Krakowie oraz na obszarze okolicznych gmin.

Projekty warte miliardy

Kraków przygotował 46 projektów inwestycyjnych, które realizuje w ramach Strategii ZIT z dofinansowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego, oraz siedem projektów określonych jako komplementarne z dofinansowaniem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020. Łączna wartość tych projektów to ponad 2,3 mld zł przy dofinansowaniu UE w wysokości prawie 1,2 mld zł. Główne dziedziny, na które Gmina Miejska Kraków przeznaczona środki unijne w ramach ZIT, to transport

miejski, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, program ograniczania niskiej emisji oraz rozbudowa sieci ciepłowniczych – są to projekty zmierzające do redukcji niskiej emisji nie tylko na terenie Krakowa, ale oddziałujące na środowisko naturalne całego Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Ponadto środki ZIT w Krakowie są przeznaczone na ochronę zdrowia, gospodarkę odpadami, rozbudowę dróg oraz tworzenie strefy aktywności gospodarczej. Warto wspomnieć, iż proces ubiegania się o środki unijne jest bardzo zaawansowany – Kraków zawarł już umowy o dofinansowanie dla ponad połowy projektów, które zaplanował w Strategii ZIT, pozostała zaś część otrzymała już decyzje dofinansowania bądź jest w trakcie oceny, a dla ostatnich sześciu zadań trwa opracowanie dokumentacji aplikacyjnej.

Projekty komunikacyjne

Wśród zrealizowanych inwestycji w ramach ZIT należy wymienić budowę przystanku osobowego Kraków Sanktuarium na linii nr 94 wraz z infrastrukturą komunikacyjną, która przyczynia się do rozwoju systemu Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej. Projekt otrzymał wyróżnienie w XI edycji konkursu „Kraków bez barier”, m.in. za zwiększenie dostępności transportu zbiorowego dla osób niepełnosprawnych oraz osób starszych, podróżujących z małymi dziećmi czy kobiet w ciąży. Dzięki budowie kładek przez magistralę kolejową na inwestycji zyskali także mieszkańcy okolicznych osiedli. Poza węzłem w Łągowicach Miasto planuje budowę kolejnych węzłów przesiadkowych z wykorzystaniem środków ZIT: Mydlniki – Wapiennik, Kraków Swoszowice, Kraków Prądnik Czerwony i os. Piastów.

Krakowskie MPK SA, obsługujące linie aglomeracyjne, z dużym udziałem środków RPO WM sfinansowało zakup 107 niskoemisyjnych, niskopodłogowych autobusów wraz z infrastrukturą do ich eksploatacji oraz 12 stacjonarnych automatów KKM. Nowy tabor – autobusy zasilane olejem napędowym lub hybrydowe – spełnia najwyższe normy emisji spalin. Zakupiono też tabor „bezemisyjny”, a więc pojazdy elektryczne. Dzięki temu możliwe będzie ograniczenie emisji spalin pochodzących z transportu zbiorowego, co wpłynie na poprawę jakości powietrza w Krakowie i na obszarze aglomeracji krakowskiej. Zakupy te znacznie zbliżą nasze miasto do osiągnięcia poziomu 100 proc. ekologicznego taboru autobusowego.

Parkingi i ścieżki rowerowe

Kolejnym ważnym elementem nowoczesnego układu komunikacyjnego w mieście jest sprawny system parkingów typu „Parkuj

i jedź”. Mieszkańcy Krakowa i okolic mają do dyspozycji prawie 300 miejsc parkingowych. Z parkingów w Bieżanowie i Kurdwanowie bezpłatnie mogą korzystać osoby posiadające aktywną kartę KKM z zapisanym ważnym biletem. Pozostali kierowcy wykupują bilet parkingowy na kwotę 10 zł, na podstawie którego mogą korzystać z usług komunikacji miejskiej w Krakowie do godz. 2.30 dnia następnego. Parkingi wyposażone są w stanowiska do ładowania pojazdów elektrycznych oraz stojaki na rowery.

Środki ZIT umożliwiają Gminie Miejskiej Kraków realizację programu budowy ścieżek rowerowych. Wychodzimy tym samym na przeciw oczekiwaniom osób, które wykorzystują rower w codziennej komunikacji oraz rekreacyjnie. W ramach ZIT z 12 planowanych projektów zakończono budowę jednego odcinka – od ul. Wielickiej wzdłuż ulic Teligi i Ćwiklińskiej. Dla 9 projektów zawarto umowy o dofinansowanie lub uzyskano decyzję o przyznaniu środków. Uzupełniając sieć ścieżek rowerowych, Miasto zrealizuje projekty o wartości prawie 69 mln zł, z czego 53,84 mln zł dofinansuje UE. Będą to trasy m.in. wzdłuż ul. Wielickiej, Nowohuckiej, Konopnickiej, Powstańców, Zakopiańskiej czy al. 29 Listopada. W ramach ZIT inwestycje rowerowe zostaną zrealizowane także w gminach ościennych zrzeszonych w Stowarzyszeniu Metropolia Krakowska.

Nie tylko termomodernizacja

Środki w ramach ZIT pozwolą również na wykonanie prac termomodernizacyjnych budynków użyteczności publicznej. Głównym ich celem jest zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną, a co za tym idzie jej zużycia w danym obiekcie. W zakres termo-

modernizacji wchodzi z jednej strony prace zmierzające do redukcji strat ciepła, a z drugiej czynności związane z usprawnieniem lub wymianą niewydajnego i szkodliwego dla środowiska systemu grzewczego. Nie bez znaczenia jest również poprawa estetyki naszego miasta. Wśród budynków użyteczności publicznej przewidzianych do termomodernizacji jest 20 placówek zajmujących się świadczeniem pomocy społecznej, 27 instytucji edukacyjnych oraz 34 przychodnie. Efektem projektu jest zakończona termomodernizacja Nowohuckiego Centrum Kultury, Centrum Kultury Dworek Białoprądnicki oraz budynku przy al. Powstania Warszawskiego 11. Ponadto zostały zawarte umowy o dofinansowanie dla: Szpitala Specjalistycznego im. S. Żeromskiego oraz Pawilonu nr 3 Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, a także w kwestii rozbudowy oddziałów Szpitala Miejskiego Specjalistycznego im. G. Narutowicza oraz zakupu sprzętu specjalistycznego dla Szpitala Specjalistycznego im. S. Żeromskiego.

Po Krakowie nowymi tramwajami

Obok omówionych powyżej projektów finansowanych ze środków ZIT, w całości pozyskiwanego dofinansowania dla Krakowa spory udział mają projekty indywidualne, komplementarne do tych wskazanych w Strategii ZIT, realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w latach 2014–2020. Kraków pozyskał środki na projekty w dziedzinie transportu oraz rozwoju sieci ciepłowniczych. Strategia ZIT umożliwiła również dofinansowanie zakupu 35 sztuk niskopodłogowych tramwajów – będą to kolejne nowoczesne tramwaje w naszym mieście. Projekt przyczyni się do poprawy jakości podróży komunikacją

zbiorową, zwiększy się dostępność transportu publicznego dla osób niepełnosprawnych, starszych czy podróżujących z dziećmi. Nowoczesne wyposażenie wagonów, m.in. w klimatyzację, system informacji pasażerskiej oraz monitoring wizyjny, wpłyną na wzrost bezpieczeństwa i komfortu podróży. Osoby do tej pory zmagające się z barierami architektonicznymi w komunikacji publicznej będą miały możliwość sprawnego, wygodnego i szybkiego przemieszczania się po Krakowie. Uzupełnieniem nowoczesnego systemu komunikacji zbiorowej ma być również realizacja projektu modernizacji torowisk tramwajowych o wartości ponad 139 mln zł i wartości dofinansowania ponad 76 mln zł. Prace, obok wyremontowanej już ul. Basztowej, obejmą kompleksowy remont torowisk wraz z towarzyszącą infrastrukturą m.in. na ul. Zwierzynieckiej, Kościuszki, Starowiślniej, Królewskiej oraz al. Solidarności. Celem inwestycji jest zmniejszenie hałasu, podniesienie komfortu podróżujących tramwajami, powiększenie przestrzeni dla pieszych oraz uporządkowanie ruchu samochodowego.

Rozwój komunikacji tramwajowej nie ogranicza się tylko do modernizacji istniejącej infrastruktury. Pozyskane zostały środki finansowe na budowę nowych odcinków tramwajowych w ramach Trasy Łągiwnickiej oraz wyczekiwane przez mieszkańców Krakowa III etapu Krakowskiego Szybkiego Tramwaju łączącego osiedla Krowodrza Górka – Górka Narodowa. Projekty te w dużym stopniu wpłyną na poprawę jakości funkcjonowania systemu publicznego transportu zbiorowego w Krakowie. Celem nadrzędnym tych projektów jest usprawnienie systemu miejskiej komunikacji zbiorowej, zwiększenie komfortu pasażerów oraz poprawa stanu środowiska naturalnego dzięki zmniejszeniu poziomu hałasu ulicznego i emisji spalin.

Ekologiczne ciepło

Kolejną grupą przedsięwzięć komplementarnych do ZIT będą projekty dotyczące sieci ciepłowniczych o łącznej wartości 365 mln zł (dofinansowanie 152 mln zł). Przewidziana jest przede wszystkim budowa nowych odcinków sieci ciepłej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi. Celem tych inwestycji jest likwidacja istniejących lokalnych kotłowni opalanych paliwem stałym oraz węzłów grupowych. Zastąpią je przyłącza do istniejących budynków i instalacja węzłów dwufunkcyjnych oraz budowa sieci ciepłych umożliwiających wykorzystanie energii cieplnej wytworzonej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.

foto: Korneliusz Grabka

Przystanek osobowy Kraków Sanktuarium na linii nr 94 wraz z infrastrukturą komunikacyjną, wybudowany w ramach ZIT, otrzymał wyróżnienie w XI edycji konkursu „Kraków bez barier”

*dyrektor Biura Funduszy Europejskich